

В. В. Савченко

Липова Долина

ЛИПОВА ДОЛИНА – селище міського типу Сумської області, райцентр. Липоводолин. селищ. раді підпорядк. села Побиванка, Червона Долина, Червоногірка. Знаходиться на р. *Хорол* (притока *Псла*, бас. [Дніпра](#)), за 100 км від обл. центру та за 32 км від залізнич. ст. Ромни. Пл. 6,52 км². За переписом 2001, насел. становило 5400 осіб (складає 101,8 % до 1989), станом на 1 січня 2015 – 5072 особи (переважно українці). Л. Д. засн. наприкінці 16 – на поч. 17 ст. Вона позначена на карті франц. фортифікатора Г. де Боплана, яку надруковано 1647. На той час тут вже було 150 дворів, мешкало бл. 900 осіб. У 1-й пол. 17 ст. липоводолин. землі належали князям Вишневецьким. Жит. брали участь у Визв. війні під проводом Б. Хмельницького. У 2-й пол. 17 – 18 ст. село входило до Миргород. і Гадяц. полків. Під час Пн. війни (1700–21) у 1-му десятиріччі 18 ст. у ньому розташовувався шпиталь швед. військ. 1764 Катерина II подарувала Л. Д. гетьману К. Розумовському. Від 1802 – село Глин., від 1803 – Гадяц. пов. Полтав. губ. На поч. 19 ст. нараховувалося 520 дворів, проживало 3374 особи; діяло 3 церкви; тричі на рік збиралися ярмарки – Гаврилів., Георгіїв. і Успенський. 1840 відкрито церк.-парафіял. школу, 1877 – міністер. однорічне (від 1904 – дворічне) нар. училище. 1884 мешкало 4335 осіб. Липоводолинці переважно займалися с. госп-вом. Водночас працювали 187 ткачів, 36 шевців, 65 теслярів, 25 чинбарів, 25 кравців, 5 бондарів. Наприкінці 19 ст. переважна частина земель навколо Л. Д. належала дворян. родині Туманських (5,5 тис. дес.). Під час воєн. дій 1918–20 влада неодноразово змінювалася, наприкінці листопада 1919 остаточно встановлено більшовицьку. У 1920-х рр. липоводолинці чинили опір проведенню насильниц. колективізації. Вони потерпали від голодомору 1932–33 (кількість встановлених жертв – 296 осіб), зазнали сталін. репресій. 1923–30 – у складі Ромен. округи, 1932–39 – Харків., від 1939 – Сум. обл. 1923–31 та від 1935 – райцентр; 1931–35 – у складі Ромен. р-ну. Від 22 вересня 1941 до 9 вересня 1943 – під нім.-фашист. окупацією. На фронтах 2-ї світової війни воювало 1200 жит., з них 250 загинуло. Від 1961 – смт. 1975 на базі колгоспу ім. М. Горького створ. птахофабрику (від 1990-х рр. – АТ «Первомайське», нині «Птахопродукт-2007»). У Л. Д. – заг.-осв. школа, 2 дитсадки, Будинок для дітей і юнацтва, ДЮСШ; рай. Будинок культури, рай. б-ка, школа мистецтв; рай. лікарня. Виходить г. «Наш край». Реліг. громади: УПЦ КП, УПЦ МП, адвентистів сьомого дня, свідків Єгови. Пам'ятка архітектури – волосне правління (1890). Встановлено меморіал воїнам-визволителям і воїнам-односельцям, які загинули під час 2-ї світової війни, пам'ятний знак

жертвам голодомору 1932–33. Серед видат. уродженців – фахівець у галузі механізації с. господарства, академік ВАСГНІЛ [О. Карпенко](#), географ [В. Гричук](#), поетеса [Т. Герасименко](#).

Фотоілюстрації

Рекомендована література

1. Липова Долина: Краєзн. нарис. С., 2000.

Бібліографічний опис:

Липова Долина / В. В. Савченко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-54746>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).